

РЕШЕНИЕ

№ 7733

гр. София, 16.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 77 състав,
в публично заседание на 01.12.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Баева

при участието на секретаря Розалия Радева, като разгледа дело номер **6564** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗД).

Образувано е по жалбата на Р. М. К., със съгласието на А. С. К. и А. С. К. и двамата от [населено място], срещу Решение № 369/29.06.2022 година на Комисията за защита от дискриминация – С. в частта, с която е установено, че И. Г. С., в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място], не е извършила нарушение по чл. 31 от Закона за защита от дискриминация, тормоз и преследване спрямо А. С. К., като баща на Р. М. К..

С Определение № 8952/15.11.2022 година, постановено по адм.д. № 6985/2022 година по описа на Административен съд – София-град, е присъединено производството по посоченото по-горе дело, образувано по жалбата на И. Г. С. от [населено място] срещу, Решение № 369/29.06.2022 година на Комисията за защита от дискриминация – С. в частта, с която е установено, че И. Г. С., в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място], е осъществила пряка дискриминация на основата на признак увреждане и нарушение по чл. 31 от Закона за защита от дискриминацията спрямо Р. М. К. за периода 15.09.2014 – 18.12.2014 година и е дадена препоръка да предприема своевременни действия за осигуряване на активна, навременна и подкрепяща среда по отношение на ученици със специални образователни потребности.

Жалбоподателите Р. М. К. и А. С. К., чрез процесуален представител, твърдят, че

решението, в обжалваната от тях част, е незаконосъобразно, като постановено при неправилно приложение на материалния закон. Жалбоподателят А. К. твърди, че като баща на детето Р. М. К. е бил обект на тормоз и преследване от страна И. Г. С., директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място]. Молят съда да постанови решение, с което да отмени решението в обжалваната част и да върне преписката на административния орган със задължителни указания за прилагане на материалния закон. Претендират направените пред инстанцията съдебно-деловодни разноски.

Жалбоподателката И. Г. С. от [населено място] твърди, че решението, в оспорената част, е необосновано, постановено при неправилно приложение на материалния закон и не съответства на целта на закона. Твърди, че съставът на Комисията за защита от дискриминация неправилно е приел, че Р. М. К. е дете със специални образователни потребности и за нея е възникнало задължението да му осигури подкрепяща среда. Твърди, че молба до Председателя на Екипа за комплексно педагогическо оценяване (ЕКПО) към Регионалния инспекторат по образованието – С. е подадена едва на 08.12.2012 година и едва на 12.05.2015 година детето е получило характеристика на ученик със специални образователни потребности. Моли съда да постанови решение, с което да отмени решението в обжалваната част. Претендира направените пред Комисия за защита от дискриминацията и съдебната инстанция съдебно-деловодни разноски.

В съдебно заседание жалбоподателите Р. М. К. и А. С. К., чрез процесуален представител, а А. С. К. и лично, поддържат жалбата. Изразяват становище за неоснователност на подадената от И. Г. С. жалба.

В съдебно заседание жалбоподателката И. Г. С., чрез процесуален представител, поддържа жалбата. Изразява становище за неоснователност на жалбата на Р. М. К. и А. С. К.. В писмено становище от 03.11.2022 година излага подробните си съображения.

Ответникът – Комисия за защита от дискриминация – С. не изпраща представител. В писмено становище от 30.11.2022 година изразява становище за неоснователност на жалбите. Моли съда да постанови решение, с което да ги отхвърли. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. В условията на евентуалност прави възражение за прекомерност на изплатеното адвокатското възнаграждение.

Съдът, след преценка на събраните в хода на административното и съдебното производство писмени документи, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Съдът намира, че производството по предявената от Р. М. К., със съгласието на родителя А. С. К., жалба е недопустимо и следва да се прекрати. Производството по делото е образувано на 18.07.2022 година, въз основа на подадена на 20.06.2022 година от Р. М. К., със съгласието на родителя А. С. К. и А. С. К., жалба срещу мълчалив отказ на Комисията за защита от дискриминация да се произнесе по преписка № 87/2015 година, съобразно указанията, дадени с влязлото в сила Решение № 6801/08.05.2019 година, постановено по к.адм.д. № 11817/2017 година по описа на Върховния административен съд на Република България. След постановяване на обжалваното Решение № 369/29.06.2022 година на Комисията за защита от дискриминация – С., на 21.07.2022 година е подадена жалба само от А. С. К., въз основа на която, както и въз основа на жалбата на И. Г. С., е образувано адм.д. № 6985/2022 година по описа на Административен съд – София-град. С обжалваното

решение е установено, че И. Г. С., в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н.П. И.“ [населено място], е осъществила пряка дискриминация на основата на признак увреждане и нарушение по чл. 31 от Закона за защита от дискриминацията спрямо Р. М. К. за периода 15.09.2014 – 18.12.2014 година и и е дадена препоръка да предприема своевременни действия за осигуряване на активна, навременна и подкрепяща среда по отношение на ученици със специални потребности; установено е, че И. Г. С., в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н.П. И.“ [населено място], не е извършила нарушение по чл. 31 от Закона за защита от дискриминация, тормоз и преследване спрямо А. С. К., баща на Р. М. К.. Т.е. с решението е дадена защита на твърдените, като нарушени, права на Р. М. К., поради което същият няма интерес от оспорване на решението. Същият има качеството на заинтересована страна в производството по оспорване на решението от И. Г. С., тъй като в оспорената част решението е благоприятно за него.

Доколкото Р. М. К. е призован за участие в производството, макар и като жалбоподател, а не като заинтересована страна, неговите права са защитени.

Жалбите на А. С. К. и И. Г. С. и двамата от [населено място] са допустими, като подадени от лица с правен интерес и в срок. Решението е връчено на А. С. К. и на И. Г. С., съответно на 05.07.2022 година и 01.07.2022 година. Жалбата на И. К. е депозирана на 15.07.2022 година по пощата.

Административното производство е започнало по жалбата на Р. М. К., представляван от майка си Р. Ан Л., с вх. № 44-00-669/20.02.2015 година. В жалбата е посочено, че Р. М. К. е роден в К. на 29.08.2007 година и че до 22.07.2013 година той и семейството му са живеели в К., където през месец май 2012 година е диагностициран с разстройство от аутистичния спектър от психолог към Училищния борд в Т.. Твърди, че в К. е изготвен доклад с препоръки към учителите с цел да им помогне да разберат, какво се изисква, за да отговорят на образователните потребности на Р. К.. Твърди, че след пристигането си в България, Р. е посещавал частна детска градина, която не е успял да завърши и не е получил удостоверение за училищна готовност. Сочи се, че в началото на месец юни 2014 година детето е записано в Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място], като при подаване на документите на родителите е съобщено, че могат да подадат заявление за прием в полуинтернатна група. Твърди се, че на 02.07.2014 година бащата на детето - А. К. е изпратил до директора на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място] имейл, в който е посочено, че синът му е Р. К. е диагностициран с разстройство от аутистичния спектър и, че не владее добре български език, както и че следобедните занимания ще спомогнат за социалната му интеграция. Твърди, че до началото на учебната година никой от училището не е осъществил контакт с нея. Твърди, че в началото на месец септември е проведена родителска среща, на която родителите за първи път срещнали класния ръководител на ученика – г-жа К. С.. Твърди, че са уведомили г-жа С., че детето не владее добре български език, както и че изпитва затруднения със социалната комуникация. Твърди, че в началото на учебната година представила на училищния лекар здравния картон на Р., издаден от личния му лекар – д-р Н., в който е отразено, че детето страда от „атипичен аутизъм“ и съдържа кода по Международната класификация на болестите. В жалбата е посочено, че проблемите на Р. са започнали още от самото начало на учебната година.

Твърди, че на 18.09.2014 година, когато отишла да вземе детето от училище, го заварила с училищния лекар, който споделил със съпруга и, че детето е имало „тежък

ден“, не е могъл да контролира емоциите си, което провокирало негативни реакции от страна на съучениците му. Твърди, че на 24.09.2014 година е проведена родителска среща в присъствието на класния ръководител г-жа К. С. и директорът на училището г-жа И. С.. Твърди, че с бащата на детето са предложили училището да опита да сформира екип, който да помага на г-жа С., и са поискали директорът да отправи запитване до Регионалната инспекция по образованието, за да разбере дали е възможно да се организира комбинирана форма на обучение за детето. Твърди, че директорката е поела ангажимент за това. Твърди, че са предоставили доклада, изготвен в К., придружен с превод на български език. Твърди, че на тази среща директорката е заявила, че някои родители искат да оттеглят децата си от училище, което тя и съпругът и възприели като дискриминационно. Твърди, че на срещата е предложено детето да спре да посещава полуинтернатната група, без да се предложи алтернатива. Твърди, че тя и съпругът и поискали за детето да се организира допълнително обучение по български език по специална методика, но така и не разбрала дали са предприети стъпки в тази насока. Твърди, че класната ръководителка ги уведомила за излет в планината и изразила съмнение, че Р. няма да се справи. Твърди, че излетът се е провел, но детето и не е поканено и не е участвало в него. Твърди, че няколко дни след срещата един от съучениците на Р. и казал, че Р. е с аутизъм, като впоследствие разбрала от класната ръководителка, че е разговаряла с децата и родителите им за Р. и е поискала тяхното съдействие и разбиране, но е не ги е информирала за диагнозата му.

Твърди, че в началото на м. октомври 2014 година са разговаряли с училищния психолог – г-жа И. А., на която преди това са изпратили психологическия доклад. Твърди, че г-жа А. ги шокирала с репликата „Когато разбрах, че се казали за диагнозата на Р., си помислих, че сте ненормални“. Твърди, че г-жа А. ги информирала, че ръководството на училището не знае какво да прави с Р., и че родителите са накарали училищния персонал да се чувства неудобно, както и че училищното ръководство следвало политиката са се „отървава“ от деца като Р.. Твърди, че останали с убеждение, че г-жа А. не е чела предоставения психологически доклад. Твърди, че им заявила, че не е компетентна да помогне на детето и че няма опит с подобни деца. Твърди, че на 21.10.2014 година в училището е проведена среща с екипа на Ресурсен център С.–град относно ресурсното подпомагане и процедурата за кандидатстване, но въпреки молбата за предварително отпускане на ресурсно подпомагане, такова не било отпуснато. Твърди, че на 22.10.2014 година тя и съпругът и са изтърпели поредното унижение на проведената родителска среща на класа на Р., от изказванията на г-жа С., подробно описани в жалбата. Твърди, че съпругът и е изпратил имейл на до директорката на училището, в който е изразил възмущението си от възприетия подход към ситуацията. Твърди, че съпругът и е получил имейл от г-жа С., в който е поискала приемане на действия за намиране на адекватна форма на обучение. Твърди, че на 19.11.2014 година съпругът и е получил имейл от г-жа С., в който е посочено, че Р. напуска часовете и иска писмен съвет как да постъпва в тези ситуации. Твърди, че на 24.11.2014 година е получила обаждане от отдел „Закрила на детето“, от което разбрала, че училището е подало сигнал за инциденти с участието на сина и.

Твърди, че на 26.11.2014 година е проведена среща в отдел „Закрила на детето“, като директорът на отдела заявил, че в началото е останал с впечатление, че става въпрос за родители, които не желаят да признаят, че детето има проблем, но това впечатление

се оказало погрешно. Твърди, че им е дадена препоръка да подадат молба до Регионалния инспекторат по образование – С.-град, както че получили уверението, че не би трябвало да има пречка на Р. да му се отпуснат допълнителни ресурси. Твърди, че през м. ноември не са проведени допълнителните часове, уговорени с г-жа С. по български език. Твърди, че на 25.11.2014 година съпругът и е изпратил имейл до г-жа С. с искане за даване на информация защо часовете не се провеждат. Твърди, че в получения имейл г-жа С. е посочила, че часът е предвиден за консултации и не е индивидуален час за Р.. Твърди, че на 03.12.2014 година е проведена среща с психолога на училището г-жа А.. Твърди, че съпругът и е споделил, че на тази г-жа А. „държала остър тон“, казала, че е намерила доброволец, който да се занимава с Р., но само след часовете и го е накарала да подпише родителско съгласие. Твърди, че съпругът и е споделил, че г-жа А. е казала, че срещу Р. са подадени оплаквания от родители, но не са го запознали с инцидентите. Твърди, че е заявила на съпруга и, че Р. ще бъде изправен пред учителския съвет. Твърди, че е казала, че всички са убедени, че с тях, като родители на Р., не може да се работи. Твърди, че на съпруга и е заявено с остър тон, че училището ще третира детето като такова без специални образователни потребности, тъй не е представен медицински документ за диагнозата, а докладът от К. не е „валиден документ“. Твърди че г-жа А. е казала на съпруга и че дето е предложено за наказание. Твърди, че на 05.12.2014 година е проведена среща с представители на отдел „Закрила на детето“, Регионалния инспекторат по образование – С.-град и ЕКПО, продължила повече от два часа, на която директорката на училището се държала предизвикателно и обвинително и че заявила, че единственото, което родителите правели е да предявяват „претенции“.

Твърди, че нито директорката, нито друг представител на училището е признал, че детето е тормозено от част от съучениците му, но че е посочено, че е имало предложение Р. да бъде наказан дисциплинарно. Твърди, че на 08.12.2014 година са подали документи в ЕКПО, като Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място] е издало документи за преместване на детето. Твърди, с получаване на здравния картон на Р. К. за училището е възникнало задължение да осигури подкрепяща среда за детето, което задължение възниква по силата на закона и не зависи от това дали е издаден един или друг акт от ЕКПО. Твърди, че училището има задължение да извърши оценка на образователните нужди на Р. К., както и да разработи индивидуална образователна програма, съобразена с нуждите му. Твърди, че училището, в лицето на неговия директор, е нарушило и задължението си да осигури постоянна подкрепяща среда за ученика, както и допълнително обучение по български език. Твърди, че описаното следва да се квалифицира като пряка дискриминация спрямо детето, тъй като не е извършена оценка на образователните му нужди, не е осигурена подходяща психологическа подкрепа, не е осигурено допълнително обучение по български език, проявена е недобросъвестност в комуникацията с родителите, не са спазени изискванията на правилата за защита на личните данни.

На 03.11.2015 година е подадена жалба от А. С. К. до Комисия за защита от дискриминация – С.. В жалбата допълнително е изложено, че на 26.09.2014 година е проведена среща, на която са присъствали съпругата му, г-жа С. и г-жа С.. Твърди, че след като учителите са го уведомили, че срещат затруднения със сина му е предложил сформирание на екип за подпомагане на класния ръководител. Твърди, че не е получил ясен отговор, като директорката поела ангажимент да изпрати запитване до

Регионалният инспекторат по образование - С.-град. Твърди, че се е почувствал виновен за създалата се ситуация. Твърди, че Р. не е включен в организиран от училището излет с обяснение, че списъкът не може да се допълни. Твърди, че в резултат на това е изпитал смущение, неловкост и безсилие. Твърди, че на 22.10.2014 година със съпругата си присъствали на родителска среща на която са Р. е бил публично обсъждан в негативен аспект. Твърди, че на същата дата е написал оплакване до директорката. Твърди, че в отговора на г-жа С. се съдържало учудване от реакцията му на поведението на г-жа С.. Твърди, че е получил отговор и от Регионалният инспекторат по образование - С.-град, в който се съдържа становището на г-жа С., че Р. няма статут на дете със специални образователни нужди. Твърди, че на проведена среща на 26.10.2014 година в отдел „Закрила на детето“ – К. село е станало ясно, че г-жа С. е подала сигнал за прояви на Р., както и служителката е възприела от сигнала, че родителите не желаят да признаят проблема на детето. Твърди, че на 05.10.2014 година е проведена среща с представители на отдел „Закрила на детето“, Регионалният инспекторат по образование - С.-град и ЕКПО, на която г-жа С. се държала предизвикателно, като заявила, че има „само претенции“, както и че детето ще бъде предложено за наказание. Твърди, че директорката на училището е осъществила пряка дискриминация и тормоз спрямо него на основата на увреждането на сина му. В жалбата се съдържат твърдения за осъществени действия/бездействия и от г-жа С. и г-жа А..

С Решение № 4/13.01.2017 година Комисия за защита от дискриминация е установила, че с действията си/бездействията си И. Г. С., в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място], К. С., в качеството си на учител в Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място] и И. А., в качеството си на психолог в Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място] не са осъществили пряка дискриминация, на основата на признак увреждане, спрямо Р. К. и А. К..

С Решение № 2414/10.04.2017 година, постановено по адм.д. № 1278/2017 година по описа на Административен съд София-град, Решение № 4/13.01.2017 година на Комисия за защита от дискриминация е отменено в частта, в която е установено, че с действията/бездействията си И. Г. С., в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място] не е осъществила пряка дискриминация, на основата на признак увреждане спрямо Р. К. и А. К.. Съдът е постановил заместващ административния акт диспозитив, с който е установил осъществена пряка дискриминация по признак увреждане. За да постанови този резултат съдът е приел, че в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място], И. С. не е осигурила подходяща подкрепяща среда за обучението на Р. М. К. за периода 15.09. - 08.12.2014 година. С Решението е отхвърлена жалбата на А. С. К. и Р. М. К. – малолетен, представляван от законния си представител А. С. К. срещу Решение № 4/13.01.2017 година на Комисия за защита от дискриминация в частта, с която е установено, че с действията/бездействията си К. С., в качеството си на учител и И. А., в качеството си на училищен психолог в Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място] не са осъществили пряка дискриминация, на основата на признак увреждане спрямо Р. К. и А. К.. Съдът е отменил Решение № 4/13.01.2017 година на Комисия за защита от дискриминация в частта, в която са оставени без уважение жалбите на Р. и А. К. по заявените твърдения за осъществен тормоз и преследване и е върнал преписката на Комисията за защита от дискриминация за произнасяне.

С Решение № 6801/08.05.2019 година, постановено по к.адм.д. № 11817/2017 година по описа на Върховния административен съд на Република България, съдът е отменил Решение № 2414/10.04.2017 година, постановено по адм.д. № 1278/2017 година по описа на Административен съд София–град в частта, с която е прието за установено, че И. Г. С., в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място] е осъществила пряка дискриминация на основата на признак увреждане спрямо Р. и А. К., като не е създала подходяща подкрепяща среда за обучение на Р. К. за периода 15.09. - 08.12.2014 година и преписката е върната на Комисията за защита от дискриминация за произнасяне по оплакванията за осъществен тормоз и преследване. Съставът на Върховния административен съд на Република България е върнал административната преписка на Комисията за защита от дискриминация за ново произнасяне. Решението е оставено в сила в останалата част. За да постанови този резултат съставът на Върховния административен съд на Република България е приел, че в хода на административното производство са допуснати съществени процесуални нарушения. Приел е, че Комисията за защита от дискриминация се е произнесла по нередовната жалба на А. К., тъй като в нея не са изложени никакви различни фактически обстоятелства от тези в първоначалната жалба на Р. К. и е напълно неясно в какво се изразяват твърденията му за неговото собствено неравно третиране. Съдът е приел, че защитата от дискриминация включва и забрана за неравно третиране на лица, които поради това, че са свързани с лица, носители на защитим признак, са подложени на неравно третиране, но за да получат лична защита дискриминационните прояви следва да са лично спрямо тях (Решение по дело С-303/06, S. С., ECLI:EU:C:2008:415).

Отделно от това е приел, че липсва доклад по редовни жалби, не са връчени преписи от жалбата на А. К. на всички други участници в производството. Съдът е приел, че първоинстанционният съд е допуснал съществено процесуално нарушение като не е установил относимите факти : кога и по какъв начин И. Г. С. е узнала, че Р. К. има здравословен проблем. Съдът е посочил, че раздробяването на спора по отделни пунктове (пряка дискриминация, тормоз и преследване) само поради използването в жалбите на отделните термини, без да е ясно обособеното им свързване с отделни ситуации, представлява неправилно приложение на материалния закон и има за последица отмяна на решението в тази част. Съдът е приел, че не е разграничено положението на бащата от това на детето.

С Разпореждане № 653/24.07.2019 година на Председателя на Комисия за защита от дискриминация административното производство по преписка № 87/2015 година е възобновено и е определен състав за разглеждането и, както следва : П. К., З. Д. и В. С.. За председател на състава е определена З. Д.. Р. К., А. К. и И. С. са уведомени за възобновеното административно производство съответно на 18.11.2020 година, 20.10.2020 година и 20.10.2020 година. Повторно уведомяване на Р. и А. К. е извършено на 02.02.2021 година. Проведени са заседания от определения с разпореждането състав, за които страните са призовани и са присъствали.

С Решение № 369/29.06.2022 година, постановено по преписка № 87/2015 година по описа на Комисия за защита от дискриминация, Комисия за защита от дискриминация е установила, че И. Г. С., в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място], е осъществила пряка дискриминация на основата на признак увреждане и нарушение по чл. 31 от Закона за защита от дискриминацията спрямо Р. М. К. за периода 15.09.2014 – 18.12.2014 година и и е дадена препоръка да

предприема своевременни действия за осигуряване на активна, навременна и подкрепяща среда по отношение на ученици със специални потребности. Установено е, че И. Г. С., в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място], не е извършила нарушение по чл. 31 от Закона за защита от дискриминация, тормоз и преследване спрямо А. С. К., като баща на Р. М. К.. За да постанови този резултат административният орган е приел от фактическа страна, че Р. М. К. е [дата на раждане] и е живял до 22.07.2013 година в К.. Приел е, че през м.май 2012 година Р. К. е диагностициран с разстройство от аутичния спектър от психолог към Училищния борд в Т., К.. Приел е, че диагнозата е потвърдена в Република България като „атипичен аутизъм“, поради което е дете със специални образователни потребности. Приел е, че през м. юни Р. К. е записан в първи клас в Шесто основно училище „Г. Н.П.И.“, като училищната управа е уведомена за заболяването му. Приел е, че директорката на училището не е представила доказателства за предприети действия за създаването на подходяща подкрепяща среда за обучение на детето, включително и за екип за неговото подпомагане за обучение за периода 15.09. – 18.12.2014 година, което го е лишило от възможността за реална интеграция в общата социална среда в училището и представлява пряка дискриминация по признак увреждане. Приел е, че И. Г. С., като ръководител на обучаваща институция, след като е получила оплакване от учаш се, който се смята за подложен на тормоз от лице от педагогическия или непедагогическия персонал или от друг учаш се, не е изпълнила задължението си да извърши проверка и да предприеме мерки за прекратяване на тормоза, както и за налагане на дисциплинарна отговорност. Приел е, че не е установено И. С. да е извършила действия, които могат да се квалифицират като тормоз и преследване по признак увреждане на Р. М. К. спрямо А. К., както и че не е извършила нарушение по чл. 31 от ЗЗД.

Съдът намира, че оспореното решение е постановено от компетентен орган, арг. чл. 40, чл. 48, чл. 64, ал. 1 от ЗЗД и при спазване на административнопроизводствените правила. Решението е издадено в писмена форма и съдържа реквизитите по чл. 66 от ЗЗД.

Между страните няма спор по фактите.

Безспорно е, че Р. М. К. е дете с увреждане, в най-общ смисъл. Видно от представения доклад от 31.05.2012 година, съставен от М. Д., магистър от Канадската психоложка асоциация Р. М. К. отговаря на критериите за Генерализирано разстройство на развитието, некласифицирано другаде. В доклада е посочено, че детето има значително разстройство в развитието на езика, атипични социално-комуникативни поведения и липса на постоянен отговор на опитите на възрастните да комуникират с него и да насочват поведението му. Посочено е, че Р. М. К. показва признаци на аутизъм, но неговото проявление не покрива критериите от Диагностичния и статистически наръчник на психиатричните разстройства, издаден от Американската психиатрична асоциация. Видно от Амбулаторен лист 6934/11.09.2014 година на Р. М. К. е поставена диагноза „атипичен аутизъм“. Видно от Епикриза с изх. № 588/24065/17.09.2015 година от Клиника по детска психиатрия „Св. Н.“, към УМБАЛ „Александровска“ ЕАД – С. е, че за Р. М. К. е установен ранен дефицит в развитието на експресивната и рецептивната реч, допълнително усложнен от двуезичната среда и липсата на достатъчно интензивни и системни във времето логопедични занимания и с формиращи се към момента специфични обучителни трудности (дислексия и дисграфия). Посочено е, че особеностите в общуването и поведението се

интерпретират, като вторични и изводими от основната езикова проблематика и не покриват диагностичните критерии за разстройство от аутичния спектър. Предполагането е, че при осигуряване на интензивна логопедична терапия и адаптиране на учебната програма към неговото ниво на разбиране с осигурена педагогическа помощ, наличният ресурс на момчето ще позволи позитивното му развитие. Дадената препоръка е за системни и интензивни логопедични занимания, фокусирани върху подобряване на качествените и количествените параметри на речта. Провеждане на психообучителни занимания с цел подобряване на социалната компетентност и изграждане на социално приемливи модели за справяне с фрустрацията и тревожността, посредством отиграване в символни и ролеви игри на различни ситуации в ежедневието.

Заклучено е, че са налице медико-психологически индикации за признаване на статут на дете със специални образователни нужди – осигуряване на ресурсно подпомагане и обучение по индивидуална програма, съобразена с възможностите и уменията на детето.

Между страните не се спори, а се и установява от представеното заявление за прием в Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място], че Р. М. К. не обявен като дете със специални образователни потребности. По делото не са представени доказателства, от които да е видно, че родителите са уведомили директорката на училището за заболяването на Р. М. К. преди започване на учебната година. Не са представени доказателства, че на детето е направено комплексното педагогическо оценяване от ЕКПО към Регионалния инспекторат по образованието – С.-град и е определена подходяща форма на обучение.

От представената имейл кореспонденция между К. С., И. С. и А. К. в периода 18.09. – 04.12.2014 година се установява, че след започването на учебната година са възникнали инциденти с участието на Р. К., във връзка с които образователната институция е получила информация за състоянието на детето. По повод на възникналите инциденти са отправени покани за срещи с родителите на Р. К. и други родители. Видно е, че А. К. е уведомил директора на училището за протичането на проведената първа родителска среща на класа на Р.. Видно е, че А. К. е поискал училището да спазва препоръките, дадени в доклада изготвен в К.. От разменената кореспонденция (имейл от 29.10.2014 година) се установява, че И. С. е уведомила родителите на детето, че за да има възможност за работа със специалисти, трябва да има решение на екипа на Регионалния инспекторат по образованието – С.-град относно начина, по който ще се обучава детето. Отправена е покана за предприемане на необходимите действия, за да бъде намерен начин за обучение с отчитане на психологическите особености на детето. По отношение на допълнителните часове по български език в делото е наличен отговор от К. С., че това е часът за консултация за всички ученици, а не само за Р., като часовете през месец ноември не са се провели поради нейно заболяване. От имейл изпратен на 27.11.2014 година от А. К. до класния ръководител на Р. К. и до директора на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място] се установява, че А. К. е поискал изготвянето на психолого-педагогическа характеристика на Р.. По делото е представен Протокол от 05.12.2014 година, обективизиращ проведената среща между представители на Агенцията за закрила на детето, Дирекция „Социално подпомагане“, район К. село, Регионален инспекторат по образованието – С.-град и родителите на Р. М. К..

Представен е Протокол № 1 от 21.10.2014 година на ВУЕКПО за работа с деца със

специални образователни потребности в Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място]. Отразено е, че ресурсният учител е разяснил на родителите процедурата относно постъпването на ученика в групата за ресурсно подпомагане, формите на обучение. На същата дата А. К. е подписал декларация, че е съгласен с провеждане на определените от ЕКПО на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място] дейности за оценка на специални образователни потребности с цел осигуряване на психолого-педагогическа подкрепа на детето в училище. С молба с вх. № 354/08.12.2014 година родителите на Р. М. К. са подали молба за изготвяне на комплексно педагогическо оценяване до Регионалния инспекторат на образованието - С. – град. Видно от писмо с изх. № 354/06.01.2015 година Р. М. К. е установен като дете със специални образователни потребности и/или хронични заболявания и е препоръчано интегрирано обучение и възпитание с подпомагане от ресурсен учител, логопед и психолог, консултации с учители. Видно от Удостоверение за преместване изх. № 742/08.12.2014 година Р. К. е преместен в 48 Основно училище „Й. Й.“.

33Д цели установяване и санкциониране на всяко поставяне в неравностойно положение основано на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. Пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства, арг. чл. 4, ал. 2 от 33Д.

Спорът се свежда до това дали И. Г. С., в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място] за периода 15.09. – 18.12.2014 година е осигурила подходяща подкрепяща среда за Р. К., дете със специални образователни потребности, като е предприела необходимите мерки за интегрирано обучение, съобразено с индивидуалните особености на детето.

Легално определение на понятието „Деца и ученици със специални образователни потребности“ е дадено в § 3а т. 2 от Допълнителните разпоредби на Правилника за прилагане на Закона за народното просвета (обн. ДВ, бр. 68/30.07.1999 година, отм.) и чл. 2, ал. 1 от Наредба № 1/23.01.2009 година за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания (обн. ДВ, бр. 11/10.02.2009 година, отм., бр. 100/15.12.2017 година) и това „са деца и ученици с **образователни потребности, които може да възникнат** при сензорни увреждания, физически увреждания, множество увреждания, умствена изостаналост, комуникативни нарушения, специфични нарушения на способността за учене (дислексия, дисграфия, дискалкулция), разстройства от аутистичния спектър, емоционални и поведенчески разстройства. В Наредба № 1/23.01.2009 година за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания (отм.) като деца/ученици със специални образователни потребности са определени децата и учениците с **образователни потребности, които може да възникнат** при: 1. различни видове увреждания - сензорни, физически, умствени (умствена изостаналост), множество увреждания; 2. езиково-говорни нарушения; 3. обучителни трудности.

Грамматическото тълкуване на двете разпоредби налага извод, че не всяко дете с

посочените в двете норми, най-общо казано, „увреждания“ е дете със специални образователни нужди, а само това, при което са установени различни, специални образователни потребности, които са в резултат на посочените „увреждания“. Въпреки, че прилагателните „различни“ и „специални“ не са употребени в двете дефиниции, съдът намира, че образователните потребности трябва да са именно такива, в отклонение от тези, които са необходими при деца без най-общо казано „увреждания“. Т.е. за всеки конкретен случай е необходимо извършването на преценка дали в резултат на „увреждането“ са възникнали специални, различни образователни нужди, които са в резултат на посочените в нормите, общо казано, „увреждания“.

Този извод се налага и от начина, по който изразът деца/ученици „с специални образователни потребности“ е употребяван в Правилника за прилагане на Закона за народното просвета (отм.) и Наредба № 1/23.01.2009 година за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания (отм.), а именно като установени, безспорни, че за тях е ясно, че са такива. Т.е., за да се приеме, че детето/ученикът е със специални образователни потребности е необходимо, след проведено обследване, да е направено заключение, че детето/ученика има специални, различни образователни нужди.

В хода на административното производство пред Комисия за защита от дискриминация е установено, че г-жа С., директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място] и учителския екип са узнали за здравословните проблеми на Р. М. К. едва след започване на учебната година. Нито в хода на административното производство, нито пред съда, при първото разглеждане на делото, както и при настоящото не са представени доказателства, че родителите на детето са уведомили директора на училището и класния ръководител, при записването на Р. в първи клас, за установените още през 2014 година здравословни проблеми. В имейл от 18.09.2014 година класната ръководителка на Р. К. г-жа С. е помолила за среща, като е посочила, че не е работила с аутисти и иска да се запознае с преведения доклад. Това е най-ранният момент от който, въз основа на частния документ, може да се направи извод, за узнаване от страна на класния ръководител, че детето страда от заболяване. Поради тази причина при записването му в първи клас Р. М. К. не е приет като дете със специални образователни потребности, тъй като не е извършено комплексното педагогическо оценяване от екипа към регионалния инспекторат по образованието по чл. 12 от Наредба № 1/23.01.2009 година за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания (отм.).

Комплексното педагогически изследване извършва първична оценка на общото развитие на детето/ученика и препоръчва вид и форма на обучение, което е най-подходящо за него, арт. чл. 13, ал. 1 от Наредба № 1/23.01.2009 година за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания (отм.). Комплексното педагогическо оценяване определя интелектуалните и когнитивните способности, езиково-говорните умения, моторно-двигателните умения, уменията за самостоятелен и независим живот, формите за обучение и общуване на детето или ученика в зависимост от увреждането, нарушението или затруднението, потенциалните способности и индивидуалните образователни потребности, основните цели и задачи на обучението и развитието, свързани с възможностите и потребностите на детето или ученика, специалните методи и средства за постигане на целите и задачите, индивидуалния подход в

психосоциалната рехабилитация, необходимите специалисти за работа с детето или ученика и ролята на родителите в образователно-възпитателния процес на детето или ученика. Наред с комплексното педагогическо оценяване от екипа към регионалния инспекторат в разпоредбата на чл. 12 е предвидено комплексното педагогическо оценяване от екипа в детската градина или училището, в което се обучава детето или ученикът, целта на което е задълбочено оценяване на образователните потребности на детето/ученика за установяване на възможностите му за обучение по учебни планове и учебни програми в съответствие с индивидуалното развитие, арг. чл. 13, ал. 2 от Наредба № 1/23.01.2009 година за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания (отм.). Комплексното педагогическо оценяване се извършва по предварително определени от екипите по чл. 13, ал. 1 и 2 график, методика и процедура. Екипът към регионалния инспекторат по образованието и в детската градина и училището преди провеждането на комплексното педагогическо оценяване предоставят на родителя, настойника, попечителя или на директора на специализирана институция за деца информация в достъпна за тях форма за целите, методиката, процедурата, както и за графика и продължителността на оценяването, арг. чл. 15 от Наредба № 1/23.01.2009 година за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания (отм.).

Комплексното педагогическо оценяване на дете или ученик със специални образователни потребности, което не владее български език, се извършва на майчиния му език, като за целта се осигурява преводач, арг. чл. 16 от Наредба № 1/23.01.2009 година за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания (отм.).

Съобразно разпоредбата на чл. 17, ал. 1, т. 1 от Наредба № 1/23.01.2009 година за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания (отм.) за извършване на комплексното педагогическо оценяване се представят следните документи: 1. молба от родителя, настойника, попечителя или от директора на специализирана институция за деца, в която детето е настанено. Т.е. активнолегитимирани да сезират екипа в регионалния инспекторат по образованието или екипа в училището с искане за извършване на комплексно педагогическо оценяване са : 1.) родителят, 2.) настойникът, 3.) попечителят или 4.) директорът на **специализирана институция за деца**, в която детето е настанено.

Специализирани институции са : 1. домове за деца: а) дом за деца, лишени от родителска грижа; б) дом за деца с физически увреждания; в) дом за деца с умствена изостаналост, арг. чл. 36, ал. 3 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ДВ, бр. 26 от 2009 г., отм.). Съобразно § 1, т. 36 от Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане „Дом за деца, лишени от родителска грижа“ е специализирана институция, която предоставя социални услуги по отглеждане и възпитание на деца от 3 до 18 години или до завършване на средно образование, но не повече от 20 години.

С оглед на горното съдът приема, че И. Г. С., в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място] не е имала задължението да сезира екипа за комплексно педагогическо оценяване към регионалния инспекторат по образованието, респ. екипа в училището за извършване на комплексното педагогическо оценяване на Р. М. К..

И. Г. С., в качеството си на директор на училището, е предприела мерки за изясняване

на причината, поради която с детето има инциденти. Проведени са срещи с родителите, изискана е информация и са дадени насоки за решаване на спора в много кратък срок от два месеца. В резултат именно на усилията на И. С. родителите са предприели действия и на 08.12.2014 година родителите на Р. М. К. са подали молба за изготвяне на комплексно педагогическо оценяване. В резултат на подадената молба на 06.01.2015 година Р. М. К. е установен като дете със специални образователни потребности и е дадена препоръка за начина на задоволяване на специфичните му образователни потребности.

В разпоредбата на чл. 26, ал. 2, т. 12 от Наредба № 1/23.01.2009 година за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания (отм.) е предвидено правомощие на екипа за подпомагане на обучението и възпитанието на деца и ученици със специални образователни потребности да извърши комплексно педагогическо оценяване на деца и ученици, които изостават в обучението си и които не са със специални образователни потребности. Самоезирането на екипа е въз основа на получена информация от учителите и след получено съгласие на родителите, настойниците, попечителите или директорите на специализираните институции за деца. Т.е. при липсата на предприети от родителите мерки преди започване на учебната година за извършване на комплексното педагогическо оценяване и определяне на вид и форма на обучението, което е подходящо за него, в правомощие на учителите, и то след предоставяне на съгласие от страна на родителя, е да подадат информация до екипа. За да са налице, обаче, предпоставки за извършване на такова педагогическо оценяване е необходимо да има данни за изоставане на ученика. Легално определение на понятието „изостанал ученик“ не е дадено. Следва да се приеме, че изостанал е ученик, който не покрива критериите за усвояване на учебния материал и който не е установен като такъв със специални образователни потребности. В материалите по делото не са налице данни, че Р. М. К. е изоставал с усвояването на учебния материал, поради което съдът намира, че не са били предпоставки за извършването на комплексно педагогическо оценяване по чл. 26, ал. 2, т. 12 от Наредба № 1/23.01.2009 година за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания (отм.).

С оглед на всичко изложено съдът намира, че И. Г. С., като директор на Шесто основно училище Г. Н. П. И.“ [населено място] не е имала задължението да сезира екипа към регионалния инспекторат по образованието и екипа в училището за извършване на комплексното педагогическо оценяване. Вярно е, че в училището не е бил сформиран такъв екип, за което отговорност носи директора на образователната институция, но в случая нито е имало сезиране от страна на родителите, нито са били налице предпоставките по чл. 26 ал. 2, т. 12 от Наредба № 1/23.01.2009 година за обучението на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с хронични заболявания (отм.).

В производство за защита от дискриминация, след като страната, която твърди, че е дискриминирана, представи факти, въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация, ответната страна трябва да докаже, че принципът на равно третиране не е нарушен, арг. чл. 9 от Закона за защита от дискриминация.

Факти са всички факти, събития и обществени отношения, от предварителното проявление на които правна норма поставя в зависимост пораждането и изпълнението

на правните последици, придобиването, запазването, видоизменението и погасяването на права, указани от същата правна норма (вж. „Учебник по обща теория на правото от проф. В. Г.“, изд. ДФ „7М График, 1990 година, стр. 25).

Изразът „представи факти“ следва да се тълкува в смисъл, че страната, която подава жалба до Комисията за защита от дискриминацията трябва да наведе твърдения за дискриминационни действия/бездействия и да представи доказателства за тях.

Нито в хода на административното производство, нито в хода на съдебните такива жалбоподателят А. К. е представил доказателства, установяващи различно третиране на детето му по признак увреждане. Единственото твърдение за различно третиране е твърдението за проведен излет, на който синът му не е допуснат, но доказателства за това не са поискани, респ. събрани.

Съобразно разпоредбата на чл. 31 от ЗЗД ръководителят на обучаваща институция, получил оплакване от учащ се, който се смята за подложен на тормоз от лице от педагогическия или непедагогическия персонал или от друг учащ се, е длъжен незабавно да извърши проверка и да предприеме мерки за прекратяване на тормоза, както и за налагане на дисциплинарна отговорност. С жалба до Комисия за защита от дискриминация с вх. № 44-00-3981/03.11.2015 година А. С. К. е поискал установяване, че спрямо него е извършена дискриминация и тормоз на основа „увреждането“ на сина му Р. М. К. – дете със специални образователни потребности от страна на длъжностни лица на б ОУ, включително директорката на училището г-жа И. С., класната учителка г-жа К. С. и училищния психолог г-жа И. А.. Поискано е издаването на задължителни предписания за предприемане на конкретни мерки за предотвратяване и недопускане на актове на дискриминация от страна на длъжностни лица от училището, както и налагане на административно наказание на виновните длъжностни лица.

В конкретния случай И. Г. С., като директор на Шесто основно училище „Г. Н.П. И.“ [населено място], не е сезирана с такъв сигнал. П. впоследствие сигнал до Комисията за защита от дискриминация не може да се приеме като сезиращ С. като ръководител на обучаваща институция. Отделно от това не е установено дискриминационно поведение спрямо Р. М. К..

При липсата на установено дискриминационно поведение даденото предписание по чл. 47, т. 6 от ЗЗД подлежи на отмяна.

С оглед на горното съдът намира, че обжалваното решение в частта, с която е установено, че И. С., в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н.П. И.“ [населено място], е осъществила пряка дискриминация на основата на признак увреждане и нарушение по чл. 31 от Закона за защита от дискриминацията спрямо Р. М. К. за периода 15.09.2014 – 18.12.2014 година и и е дадена препоръка да предприема своевременни действия за осигуряване на активна, навременна и подкрепяща среда по отношение на ученици със специални потребности следва да се отмени, като постановено при неправилно приложение на материалния закон.

Като достигна до този извод съдът намира за неоснователна жалбата на А. С. К. от [населено място] срещу Решение № 369/29.06.2022 година на Комисията за защита от дискриминация – С. в частта, с която е установено, че И. Г. С., в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място], не е извършила нарушение по чл. 31 от Закона за защита от дискриминация, тормоз и преследване спрямо А. С. К., като баща на Р. М. К.. След като не е налице пряка дискриминация спрямо Р. М. К. не е налице нарушение по чл. 31 от Закона за защита от

дискриминацията, тормоз и преследване спрямо А. С. К., като баща на Р. М. К.. Жалбоподателката е направила искане за присъждане на съдебно-деловодни разноски, но не е представила доказателства за това, поради което такива не се присъждат. На ответника, на основание чл. 143, ал. 3 от АПК, следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер на 120 лева, съобразно отхвърлените претенции и при съобразяване на установения с нормата на чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ размер, платимо от жалбоподателя А. С. К.. Предвид горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, съдът

РЕШИ:

ПРЕКРАТЯВА производството по адм.д. № 6564/2022 година по описа на Административен съд – София-град по жалбата на Р. М. К., ЕГН [ЕГН] от [населено място], действащ със съгласието на А. С. К., срещу от Решение № 369/29.06.2022 година на Комисия за защита от дискриминация.

ОТМЕНЯ Решение № 369/29.06.2022 година на Комисия за защита от дискриминация в частта, с която е установено, че И. Г. С. от [населено място], в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място] е осъществила пряка дискриминация по признак увреждане и нарушение по чл. 31 от Закона за защита от дискриминация спрямо Р. М. К., като не е осигурила подходяща подкрепяща среда за неговото обучение за периода 15.09. – 18.12.2014 година по жалбата на И. Г. С. от [населено място],[жк], [жилищен адрес].

ОТХВЪРЛЯ жалбата на А. С. К., ЕГН [ЕГН] от [населено място], [улица], ет. 5, ап. 16 срещу от Решение № 369/29.06.2022 година на Комисия за защита от дискриминация в частта, с която е установено, че И. Г. С. от [населено място], в качеството си на директор на Шесто основно училище „Г. Н. П. И.“ [населено място] не е извършила нарушение по чл. 31 от Закона за защита от дискриминация, не е извършила тормоз и преследване спрямо А. С. К., като не е осигурила подходяща подкрепяща среда обучението на сина му Р. М. К. за периода 15.09. – 18.12.2014 година.

ОСЪЖДА А. С. К., ЕГН [ЕГН] от [населено място], [улица], ет. 5, ап. 16 **ДА ЗАПЛАТИ** на Комисия по защита от дискриминация, [населено място], [улица] сумата от **120** (сто и двадесет) **лева**, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва в прекратителната част - с частна жалба в 7-мо дневен срок от получаване на съобщението пред Върховния административен съд на Република България, а в останалата част - с касационна жалба в 14 дневен срок пред Върховния административен съд на Република България.

СЪДИЯ

: